

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Ваня Александрова Герова-Нанкова, д.м.,
Клиника по гастроентерология, УМБАЛ "Царица Йоанна – ИСУЛ", София

Със заповед на № Р-109-263/ 15.05.2023 г. на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна съм определена да участвам в Научно жури във връзка с придобиване на ОНС „Доктор“ от д-р **Мирела Радкова Монева-Петрова** в област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина и докторска програма „Гастроентерология“, с тема на дисертационния труд **„Затлъстяване при пациенти с хронични възпалителни болести на червата“**
Научен ръководител: доц. д-р **Антония Йорданова Атанасова**, д.м.н.

На първото заседание на Научното жури съм определена да изготвя становище.

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Предоставеният ми комплект материали на хартиен и електронен носител е изрядно подготвен в съответствие с изискванията на ЗРАС в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Д-р **Мирела Радкова Монева – Петрова** е родена на 9 май 1991г. в гр. Варна. Завършва основно и средно образование в гр. Балчик с отличен успех. Завършва специалност „Медицина“ през 2017г. в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ гр. Варна. От 2018г. е специализант по специалност „Гастроентерология“ в Клиника по Вътрешни болести в МБАЛ – гр. Варна към ВМА – София. На 09.10. 2020г. е зачислена като докторант в редовна форма на обучение към Втора катедра „Вътрешни болести“ на Медицински университет - Варна.

Д-р **Монева – Петрова** има интереси в областта на възпалителните болести на червата, ултразвукова и ендоскопска диагностика на гастроинтестиналния тракт. Владее свободно английски и руски език. Член е на БЛС и Дружеството по гастроентерология, гастроинтестинална ендоскопия и абдоминална ехография.

Клиничното проучване е проведено след получено разрешение от Комисията по етика на научните изследвания при МУ-Варна - протокол/решение №100, заседание на 25.02.2021 г. Всички участници в изследването са подписали информирано съгласие.

Изследването е финансирано по проект към Фонд „Наука“ към Медицински университет – Варна, проект №20002 „Метаболитен синдром при пациенти с възпалителни заболявания на червата“

3. Научна значимост на избраната тема и иновативност

Дисертационният труд е посветен на важен, но неглежиран проблем в съвременната медицина - връзката между затлъстяването и хроничните възпалителни болести на червата (ХВБЧ). Епидемиологични проучвания в последните години показват, че честотата на ХВЗЧ нараства успоредно с нарастване на случаите с наднормено тегло и затлъстяване сред тези пациенти. Противно на общоприетото схващане, около 15-40% от пациентите с ХВБЧ са със затлъстяване, а допълнителни 20-40% са с наднормено тегло. Адипоцитната хипертрофия на интраабдоминалната мастна тъкан води до метавъзпаление, което индуцира множество провъзпалителни медиатори и допринася за прогресиране на тези заболявания. Разбирането на ефектите от затлъстяването върху тежестта на ХВБЧ, техният естествен ход, развитието на болестни усложнения и различни видове терапия е непълно, като проведените до момента проучвания показват противоречиви резултати. Това налага необходимостта от въвеждане на съвременни и надеждни биомаркери, които да отразяват активността на ХВБЧ, а също и метавъзпалението в случаите с наднормено тегло и затлъстяване. През есента на 2022 година излязоха първите европейски препоръки във връзка с комплексния подход при пациентите с наднормено тегло и затлъстяване сред популацията с ХВЗЧ. В България няма извършен до този момент систематичен анализ на проблемите на затлъстяването сред пациентите с ХВБЧ, което прави темата изключително актуална.

4. Познаване на проблема

Докторантът д-р Мирела Монева-Петрова познава отлично състоянието на проблема и оценява творчески литературния материал. Свидетелство за това е подробният литературен обзор, изготвен на базата на общо 356 литературни източника, от които 5 на кирилица и 351 на латиница; над 20% от тях са от последните пет години и около 50% от последните десет.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд на д-р Мирела Монева-Петрова е структуриран съобразно процедурните изисквания. Съдържа 180 стандартни страници и е онагледен с 36 таблици и 92 фигури. Написан е компетентно, много ясно, подредено, на хубав български език. **Цел и задачи.** Целта е ясно формулирана и отразява същността на проучването: да се оцени затлъстяването при пациенти с ХВБЧ - болест на Крон (БК)

и язвен колит (ЯК). В изпълнение на целта са формулирани **5 задачи**, които изследват различните аспекти в оценката на затлъстяването и ролята му върху активността и ефективността от провежданото лечение. Задачите произтичат логично от поставената цел. **Материал и методи, дизайн на проучванията.** Проучването е проспективно, но осъществено изцяло в условията на пандемията от COVID-19. Включва 78 пациенти с ХВБЧ, разделени на 2 групи, съответно с 40 с БК (20 с активна БК и 20 в ремисия) и 38 с ЯК (16 с активен ЯК и 22 в ремисия), преминали през Клиниката по гастроентерология към УМБАЛ „Св. Марина“ - Варна от 02. 2021 до 11. 2022 г. При всички участници са извършени антропометрични измервания и е изследвано нивото на серумната експресия на miRNAs: hsa-miR-17-5p, hsa-miR-29a-5p, hsa-miR-146a-5p, hsa-miR-142-3p, hsa-miR-155-5p, контрола cel-miR-39-3p и на human Lipocalin 2/NGAL. Всички използвани методи са подробно описани. Изключително добро впечатление прави избора този панел от оригинални и иновативни биомаркери, които са съпоставени с класическите антропометрични показатели. **Резултатите** са представени на 81 страници и отразяват нагледно разнообразните статистически методи, с които докторанта д-р Мирела Радкова Монева-Петрова борави свободно за осъществяване на поставените задачи. **Дискусията** разкрива възможностите на докторанта да анализира свободно данните от литературните източници и да ги съпоставя с постигнатите резултати от дисертационния труд. Прави добро впечатление, че д-р Монева-Петрова съпоставя своите резултати с тези от друг български автор, който работи с miRNAs. **Изводите** са логичен резултат от поставените задачи. Като обобщение на резултатите са представени профили на пациентите с БК и ЯК с наднормено тегло и затлъстяване в активност и ремисия на заболяването и посоката на експресията на изследваните маркери спрямо пациентите с нормален индекс на телесна маса (ИТМ).

5. Основни научни приноси

Приносите на дисертационният труд на д-р Монева- Петрова са систематизирани и разделени в три групи: с теоретичен, практико-приложен и оригинален характер.

Най-голям интерес предизвикват приносите с оригинален характер:

- За пръв път в България е изследван панел от miRNAs и human Lipocalin-2/NGAL за оценка на пациенти с ХВБЧ и затлъстяване.
- За пръв път в България е описана експресията на изследваните miRNAs и human Lipocalin-2/NGAL спрямо прилаганата терапия и ИТМ при пациенти с ХВБЧ

6. Преценка на публикациите по дисертационният труд

Публикациите и участията в научни форуми са разпределени както следва: 4 пълнотекстови публикации и 5 участия в научни форуми. Във всички д-р Монева-Петрова е първи автор.

7. Лично участие на докторанта

По мое мнение личното участие на докторанта в проведеното дисертационно изследване е безспорно и формулираните приноси и получени резултати са лична заслуга на д-р Монева-Петрова и на научния ѝ ръководител доц. д-р Антония Атанасова, д.м.н.

8. Автореферат

Авторефератът на д-р Мирела Монева-Петрова е достатъчно подробен, изготвен според процедурните изисквания и отразява основните резултати и научните приноси в дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на д-р Мирела Монева-Петрова съдържа резултати, които представляват важен принос в науката и отговарят на всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на МУ-Варна. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на МУ-Варна. Дисертационният труд показва, че докторантът д-р Монева-Петрова притежава задълбочени теоретични знания и демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научното изследване. Поради гореизложеното, убедено изразявам своето категорично становище „за“ защитата на дисертационния труд „Затлъстяване при пациенти с хронични възпалителни болести на червата“ и си позволявам да приканя почитаемите членове на Научното жури да гласуват за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на д-р Мирела Радкова Монева-Петрова.

Дата: 29. 06. 2023 г.

Изготвил становището:

Проф. Д-р Ваня Герова-Нанкова, д.м.

